

Program för barn- och ungdomskultur i Vetlanda kommun

Dokumenttyp:	Program
Beslutad av:	Kultur- och fritidsnämnden (2013-09-24 66 §) och barn- och utbildningsnämnden
Gäller för:	Alla kommunens verksamheter
Giltig fr.o.m.:	2014-01-01
Dokumentansvarig:	Ann-Mari Forsberg, kultur- och fritidsförvaltningen
Senast reviderad:	2020-08-25
Senast granskad:	2020-08-25

Programmet är framtaget på uppdrag från kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden och syftar till att utveckla samverkan kring barn- och ungdomskultur i Vetlanda kommun.

Barns och ungas rätt till kultur innebär att få uppleva professionell kultur av hög kvalitet och ha goda möjligheter för att utveckla sitt eget skapande. Att skapa, få uttrycka sig och ta del av andras skapande ökar vår förståelse av oss själva och av omvärlden. Det bidrar till reflektion och kritiskt tänkande. Att lära känna kulturarvet och förstå historiska sammanhang stärker identiteten och ger perspektiv på tillvaron. Med den nya tekniken har barn och unga hittat nya vägar för kommunikation, kultur och kreativitet. Det är viktigt att den unga generationen har de redskap som krävs för att möta morgondagens behov.

(Regeringskansliet om barn- och ungdomskultur, www.regeringen.se)

Kulturbegreppet

Kultur är en livsnödvändighet som gör människan hel! I Vetlanda famnar vi områden inom de konstnärliga och estetiska uttrycksformerna som – teater, dans, musik, litteratur, media, bildkonst, kulturarv och hantverk.

Att få ta del av professionell kultur likväl som att aktivt utöva kultur stärker människan inom en rad områden – innovationsförmåga, självkänsla, samhörighet, identitet, vidsynthet, nyfikenhet, språkutveckling, integration, kommunikation, lyhördhet, inlärningsförmåga, samarbetsförmåga, harmoni och avkoppling.

Syfte

Programmet för barn- och ungdomskultur i Vetlanda kommun ska skapa förutsättningar för barn och ungdomar att få tillgång till och kunna delta i, kultur såväl under förskole/skoltiden som under fritiden. Genom att använda kulturens språk i komplexa sammanhang ges förutsättningar för barn- och ungdomar att inta olika perspektiv, att kunna sätta sig in i olika människors förutsättningar och därmed skapa en ökad tolerans, mångfald och jämställdhet. Målsättningen är att använda kulturella inslag på ett medvetet pedagogiskt sätt, så att det blir en effektiv metod att skapa öppenhet och att känna ansvar för mångfald och tolerans.

Övergripande mål och riktlinjer

- Barnkonventionens riktlinjer är en viktig hörnpelare för att skapa och upprätthålla förutsättningar som ska gagna alla barns rätt till en varierad och meningsfull kultur- och fritidsverksamhet.
- Läroplanerna för förskola och skola anger verksamheternas uppgift att barn och elever ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Bild, sång, musik, drama, rytmik, dans och rörelse ska vara inslag i förskolans och skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheterna att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som barn och elever ska tillägna sig.
- Bibliotekslagen anger att folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Effektmål

- Barn och ungdomar erbjuds ett rikt kvalitetsutbud på kulturområdet som särskilt stimulerar språk, fantasi, känsla, inlevelseförmåga och förståelse för allas lika värde.
- Barn och ungdomar ges möjlighet till delaktighet och utrymme för att kunna påverka utbud och innehåll.
- Insatserna följer en röd tråd med fokus på värdegrundsarbete och används i vardagsarbetet i förskola och skola.
- i olika former söka samarbete med, och ta tillvara de resurser som finns hos studieförbund, föreningsliv, företag, förvaltningsövergripande satsningar och nationella insatser inom området.

Organisation

Grundtankarna i programmet är att genom ansvarsfördelning och målinriktade satsningar kunna verka så att ekonomiska resurser och kunskap, kompetens och erfarenhet tas till vara.

Genom samarbete och samverkan ges goda förutsättningar för att på ett enkelt sätt kunna hitta former för gemensamma insatser.

Barn- och ungdomskulturgruppen, med representanter från kultur- och fritidsförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen ska skapa förutsättningar för att samverkan kommer till stånd.

Barns och elevers delaktighet och inflytande

Barn och elever ska ges möjligheter att kunna påverka innehåll och inriktning i de insatser som planeras. Med olika metoder och forum för samverkan ska deras synpunkter, önskemål, idéer tas tillvara och komma till uttryck i genomförandet av insatser och aktiviteter.

Fortbildning

För att programmet ska få genomslagskraft bör regelbundet återkommande utbildning/fortbildning eftersträvas. Kulturseminarier och andra typer av gemensamma utbildningsdagar är önskvärda som fördjupning och inspiration för personal inom verksamhetsområdet.

Uppföljning

Barn- och ungdomskulturgruppen genomför kontinuerligt uppföljning efter genomförda insatser och aktiviteter. Dessa uppföljningar bildar underlag till årlig utvärdering och revidering av programmet inför nytt läsår.

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden

Nämndens verksamhetsområden

- Förskola
- Fritidshem
- Grundsärskola
- Gymnasiesärskola
- Musikskola
- Förskoleklass
- Grundskola
- Gymnasieskola
- Vuxenutbildning

Kultur- och fritidsnämndens mål och verksamhetsområden

Nämndens kulturpolitiska vision

Ett rikt kulturliv ska komma alla medborgare i Vetlanda till del. Kulturen är en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Nämndens kulturpolitiska målområden

- Mångfald och tillgänglighet
- Delaktighet, inflytande, bildning, integration och demokrati
- Barn och unga
- Hälsa, välfärd, kreativitet och tillväxt
- Ett levande kulturarv

Förvaltningen har ett tydligt uppdrag att verka för och skapa förutsättningar för en hög och jämn nivå på barn- och ungdomsverksamheten inom samtliga verksamhetsområden. Uppdraget avser i huvudsak barn och ungdomars lediga tid, utanför skoltid. Men genom samarbetsformer med skolan ökas tillgängligheten för många barn som annars kanske inte får möjlighet att ta del av utbudet.

Följande verksamhetsområden ryms inom förvaltningen – allmän kultur, bibliotek, fritidsgårdar, föreningsliv och museer.

Kulturområden

De insatser som programmet omfattar är samlade i olika kulturområden. Områdena är ett stöd för verksamheternas arbete vid genomförande av programmet och beskriver syftet med de olika kulturella och estetiska uttrycksformerna.

Teater, drama, dans och rörelse

Genom drama och rollekar stimuleras barn och ungdomar att ge uttryck för sina känslor och erfarenheter vilket stärker identiteten. Teater är en konstform som rymmer allt från språk och scenografi till musik och koreografi.

Rörelse är ett samlingsbegrepp för dansen, leken, traditioner och nyskapande former för den kulturella människan med alla dess uttrycksformer. Barnet och den unga människans egna uttryck likväl som upplevelsen av den professionella dansen är centralt.

Bildkonst och formgivning

Bild och form har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden. Vi omges ständigt av bilder som har till syfte att informera, övertala och underhålla och ge oss estetiska och känslomässiga upplevelser.

Kunskaper om bilder och bildkommunikation är betydelsefulla för att kunna uttrycka egna åsikter och delta aktivt i samhällslivet. Genom att arbeta med olika typer av bilder kan människor utveckla sin kreativitet och skapande förmåga. Att tillverka föremål och bearbeta material med hjälp av redskap är ett sätt för människan att tänka och uttrycka sig.

Språk och litteratur

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts. Att ha ordet i sin makt, att göra sin röst hörd i tal och i skrift, är fundamentalt för varje medborgare och själva grunden för ett demokratiskt samhälle.

Litteraturen är en grundläggande faktor för språkutveckling, begreppsbildning och fantasi. Litteraturen kan öka förståelsen för andra tidsepoker, världar, samhällen, människor och tänkesätt.

Kulturmiljö och kulturarv

Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar.

Sång och musik

Musik finns i alla kulturer och berör människor såväl kroppsligt som tanke- och känslomässigt. Musik som estetisk uttrycksform används i en mängd sammanhang, har olika funktioner och betyder olika saker för var och en av oss. Den är också en viktig del i människors sociala gemenskap och kan påverka individens identitetsutveckling. I vår tid förenas musik från skilda kulturer och epoker med andra konstformer i nya uttryck.

Film och media

Film och rörlig bild är en viktig kultur- och kommunikationsform för unga människor. Ett mediekritiskt förhållningssätt är en viktig förutsättning för yttrandefrihet, delaktighet och engagemang och därmed för demokratins upprätthållande.